

Konkurences padome

Konsultē vispirms!

Konkurences neitralitātes principa ievērošana pašvaldību uzņēmējdarbībā

Skaidrīte Ābrama

Konkurences padomes priekšsēdētāja

2019. gada 5. aprīlī

Publisku personu iesaiste komercdarbībā vs. konkurences neitralitātes ievērošana

Ir tiesības

Konstatējot tirgus nepilnību, publiska persona **drīkst dibināt** kapitālsabiedrību

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pants

BET...

Jāievēro konkurences **neitralitātes princips***

**Neviens tirgus dalībnieks nebauda īpašas priekšrocības salīdzinājumā ar citiem tirgus dalībniekiem*

Kas nenotiks

Nevienu kapitālsabiedrību jaunā norma **neliks likvidēt!**

Jaunās Konkurences likuma normas

14.¹ pants. Pienākums nodrošināt brīvu un godīgu konkurenci

(1) Tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādei, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, aizliegts ar savu darbību kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, kas var izpausties arī kā:

tirgus dalībnieku diskriminācija, radot atšķirīgus konkurences apstākļus

priekšrocību radīšana kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība

darbības, kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir **spiests atstāt** kādu konkrēto **tirgu** vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū

Daži piemēri iz dzīves

Tirgus dalībnieku diskriminācija, radot atšķirīgus konkurences apstākļus

1. piemērs

Pašvaldība bez iepirkuma atdod sabiedriskā transporta pieturvietu ierīkošanu, apsaimniekošanu, t.sk. reklāmas izvietojumu privātajai kompānijai.

2. piemērs

Pašvaldības tīmekļa vietnē tiek reklamēts viens privātais tūrisma pakalpojuma sniedzējs, aizmirstot par pārējiem, kas ar to konkurē.

3. piemērs

Iestāde līdzvērtīgos darījumos nosaka nepamatoti atšķirīgu zemes nomas maksu, radot nevienlīdzīgas konkurences iespējas.

Priekšrocību radīšana kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība

1. piemērs

Pašvaldība sev piederošajai zobārstniecībai piešķir līdzfinansējumu. Privātajiem šāds atbalsts nav pieejams.

2. piemērs

Pašvaldība savu laikrakstu publikācijās reklamē pašvaldībai pastarpināti piederošu viesnīcu, kā arī pašvaldībai piederošu komunālo pakalpojumu sniedzēju.

3. piemērs

Pašvaldības siltuma (ūdens vai tml.) uzņēmums atļauj veikt tiešus norēķinus par sniegto pakalpojumu tikai pašvaldībai piederošo namu apsaimniekotāja klientiem (privātajiem apsaimniekotājiem iespējami tikai netieši norēķini).

Darbības, kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir **spiests atstāt** kādu konkrēto **tirgu** vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū

1. piemērs

Muzejrezervāts, izmantojot publisku varu, nepieļauj tirdzniecību privātā zemesgabalā, kas atrodas blakus muzejrezervāta autostāvvietai, kurā tas pats iznomā tirdzniecības vietas.

2. piemērs

Pašvaldībai piederošs uzņēmums piešķir 20% atlaidi patērētājiem tikai tādos darījumos, ja tiek izmantota tā meitasuzņēmuma, nevis privāta norēķinu pakalpojuma sniedzēja, elektroniskā maksājumu sistēma.

3. piemērs

Pašvaldība ierobežo privāta laikraksta piekļuvi novada aktuālajai informācijai.

Kā notiks likuma normas piemērošana

KP veic izpēti par iespējamo neatbilstību, pārbauda informāciju.

Ja tā apstiprinās, tad...

...KP veic **pārrunas**, lai nodrošinātu likuma prasību ievērošanu

Pārrunu rezultātā **tiek rasts risinājums**, nodrošinot likumā noteikto prasību ievērošanu

Ja pārrunu rezultātā **neizdodas rast risinājumu ...**

... KP, konstatējot pārkāpumu, var **uzlikt tiesisko pienākumu kapitālsabiedrībai** novērst konkurences kavējumu un naudas sodu līdz 3% no gada apgrozījuma

... KP var **vērsties VARAM**, iesakot rīcību saistībā ar pārkāpuma novēršanu, ja tas izriet no pašvaldības saistošajiem noteikumiem

Jāatceras!!!

Konkurences likuma 14.¹ pantu piemēro, ciktāl konkrētā darbība tieši neizriet no citos likumos noteiktajām prasībām vai nav piemērojams šā likuma 13. pants.

! Konkurences padome nevar uzlikt tādu tiesisku pienākumu, kas padara neiespējamu valsts pārvaldes uzdevumu, kā arī pašvaldības autonomo funkciju un pašvaldībai deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildi (Konkurences likuma 14.² panta otrā daļa).

Konkurences padome

Konsultējies vispirms!

Konkurences aizsargāšana, koncentrējoties vienīgi uz privāttiesiskajām attiecībām, ir kā mēģināt apturēt ūdens plūsmu, aizsprostojot tikai vienu no straumes atzarojumiem.

/Prof. Timothy J. Muris/

www.kp.gov.lv

 @KPgovLV

 Konkurences padome